

„A mostani hidat a magyar népi demokrácia építette újjá és nem egy gróf.”^[1]

„Tekintettel arra, hogy a reakció a Lánchídon lévő koronába is belekapaszkodik, azzal a kéréssel fordulok a T. Szerkesztőséghez, szíveskedjék megállapítani azt, hogy a címeren lévő korona akarva, vagy pedig akaratlanul került-e oda? [...] Ha a felszabadulás után a magyar nép parlamentje törvényt hozott, hogy az új magyar címeren ne legyen rajta többé a korona, akkor véleményem szerint nem csak az iskolák, minisztériumok, közhivatalok falairól tüntessük el a koronát, hanem a száz éves Lánchídról is – még akkor is, ha úgy akarjuk újjáépíteni, mint amilyen Széchenyi István korában volt.”

Bevezetés

A második világháború küzdelmei nem kímélték meg a magyar fővárost sem. 1945 tavaszán, amikor a Vörös Hadsereg alakulatai bevonultak Budapestre, a főváros romjai elkészerítő látványt nyújtottak. Az elhúzódo ostrom rengeteg áldozattal járt, emberéletben, épületekben egyaránt óriási volt a veszteség. Az ekkor elszenvedett károk hosszú listáján szerepeltek a felrobbantott hidak is, amelyek maradványai szomorú mementóként árválkodtak a Dunánál. Amikor megindultak Budapest helyreállítási munkálatai, ezek sorában előkelő helyet foglalt el a hidak újjáépítésének terve, mivel a megbénult forgalom helyreállítása értelemszerűen rendkívül fontos volt. De a folyamatos közlekedés a két városrész, Pest és Buda között nem csupán gyakorlati jelentőséggel bírt. A hidak szervesen hozzátartoztak a megszokott városképhez, így egyfajta presztízst is jelentett, hogy minél előbb régi díszükben pompázzanak. Különösen így volt ez a legrégebbi - s talán legszebb - budapesti híd, a Lánchíd esetében, ezért a közlekedési tárca rövidtávú célul tűzte ki, hogy a hídnak az 1848-49. évi forradalom és szabadságharc centenáriuma állnia kell. Annál is inkább fontos volt ez az időpont, mert nem csupán a forradalom századik évfordulója esett 1949-re, hanem a híd átadásáé is. Az avató ceremóniát akkor, 1849. november 20-án ugyan Julius von Haynau vezette mint Pest város újszülött díszpolgára, de erről mélyen hallgattak az illetékesek akkor, amikor a közlekedési tárca óriási propaganda-hadjáratral már 1947-ben megkezdte az újjáépítés előkészületeit, különös tekintettel az ideológiai háttérre.

A széleskörű propaganda azzal vette kezdetét, hogy - utalva a kettős centenáriumra - nagy hírverés közepette 1947-ben létrehozták az úgynevezett 1848 tagú Lánchíd Bizottságot. A névsor önmagában felér egy korrajzzal, elég néhány nevet említeni ennek érzékeltetésére a politikusok közül delegált bizottsági tagokból: Bán Antal, Dinnyés Lajos, Dobi István, Erdei Ferenc, Gerő Ernő, Károlyi Mihály, Kéthly Anna, Ortutay Gyula, Rákosi Mátys, Rajk László, Szakasits Árpád, Kádár János, Marosán György, Apró Antal, Nagy Imre, Losonczy Géza, Farkas Mihály, Bajcsy-Zsilinszky Endréné, Vámbéry Rusztem, Tildy Zoltán. De az élet más területén munkálkodó jelességek is helyet kaptak a bizottságban, ennek bizonyítására ismét néhány név: Csók István, Kodály Zoltán, Major Tamás, Andics Erzsébet, Fenyő Miksa, Szentgyörgyi Albert, Szekefi Gyula, Zilahy Lajos, Péchy Blanka, testületként a Magyar Cserkészszövetség, Nagy Lajos, Tersánszky Józsi Jenő, Márai Sándor, Zek Zoltán, Somlay Artúr, Balázs Béla, Illyés Gyula, Heltai Jenő, Déry Tibor, Várkonyi Zoltán, Bajor Gizi, Gobbi Hilda, Szörényi Éva, Greguss Zoltán, Jávor Pál.

Létrejött az ún. Lánchíd Újjáépítési Alap is, amelyben az 1848 tagú bizottság reprezentatív tagjai kaptak helyet. 1947 decemberében a propaganda elérte csúcspontját, ekkor hirdették meg a Szilveszter a Lánchídról akciót. A Bizottság egyebek mellett értesítette az országos lapokat, így a Szabad Népet, hasonlóképp a rádiót is, hogy tegyék közzé az alábbiakat mint az akció lényegét: "A szórakozóhelyeken a Lánchíd javára minden számlára és minden jegyhez egy-egy forintot hozzászámolnak és a magánlakásokban megtartott szilveszteri mulatságok résztvevői is gyűjtenek az újesztendő első órájában egymás között a Lánchídról." Az akció valamennyi nyilvántartott vendéglátóipari egységet érintette, így értesített kaptak a polgármesterek is, a befolyó összegek ellenőrzésével pedig megyei szinten a főispánokat bízták meg Az adományok mértékét szilveszterre az alábbiak szerint súlyozva állapították meg: a III. osztályú vendéglők 50 fillérrel, a II. osztályúak 1 forinttal, az I. osztályúak 2 forinttal, az osztályon felüliek pedig 3 forinttal számlázták túl minden felmerülő költséget december 31-én. Az akció hatására megnőtt az önkéntes adományok száma is, 1948 januárjában egymás után érkeztek a kisebb-nagyobb összegek a közlekedési tárcához, rendszerint azzal a fordulattal megfelve, hogy "... a közlekedés újjáépítéséért folytatott szakadatlan harcot kívánjuk segíteni." A különféle vendéglátóhelyekről befolyt összegeket külön listákon összesítették a jelentések, így például tudjuk, hogy Budapesten a Fekete Bikában 34 forint, a Kis piszkosban viszont csak 5 forint jött össze a Lánchíd javára, de a Négy szürkében 52, míg a Makk hetesben 76 forint volt a bevétel, az előkelő Metropolban pedig kerekén 700.

1948-ban újabb akcióba kezdett a közlekedési tárca: Gál György miniszteri tanácsos, a Lánchíd Bizottság titkára ezúttal arról értesítette a polgármestereket, hogy alumíniumplaketteket készítettek a Lánchíd újjáépítésének népszerűsítésére, és kérte a települések vezetőinek segítségét a plakettek értékesítésében. A sok lelkes hangvételű, igenlő válasz közül kirítt Szolnok városvezetésének levele, amely szerint Szolnok a számos gondja és a szűkre szabott teljesítési határidő miatt nem tud megfelelni a kérésnek. Gál György erre levélben fordult a megye főispánjához, Földi Istvánhoz, elpanaszolva a megyeszékhely engedetlenségét. A levél jellemző dokumentuma a régi és új határán mozgó változó világnak. Gál egyrészt teljes természetességgel írja le, hogy a revizionista "Nem, nem soha!" feliratú plakett szolgált mintául, míg a "Földi István úrnak, főispán" címzett levél megszólítása már ez volt: "Kedves Földi Elvtárs" Szolnok természetesen részt vett a plakettek értékesítésében...

Az ily módon is befolyt összegeknek köszönhetően az újjáépítés a megfelelő ütemben haladt és 1949 tavaszán már látnivaló volt, hogy a kívánt határidőre, azaz november 20-ára a híd készen fog állni az átadásra. 1949 augusztusában azonban egy komoly - ideológiai indíttatású - probléma merült fel az átadással kapcsolatban: a Lánchíd pillérein látható faragott koronás címerek ügye. Még ez év nyarán történt, hogy több illetékesnek szemet szűrt a híd pillérein látható régi koronás címer. A Szabad Nép ezzel kapcsolatban egy felháborodott olvasói levelet is kapott, amelyet aztán egyből továbbítottak a minisztériumhoz is. A levél írója arról számolt be, hogy a villamoson utazva arra figyelt fel, hogy két férfi, akik véleménye szerint pártönkívüli ügyvédek voltak, örömmel nyugtázták az újjáépítési munkálatokat, de különösképpen azt, hogy a címer tetejéről nem tüntették el a koronát. A képzavarokkal teljes levél így folytatódott: "Mindkettőnek szeme felcsillant az örömtől és ezzel elárulták azt, hogy el bennük a régi múlt visszatérésének sugara. Ők még mindig abban bíznak, hogy minden jog és hatalom eredendő forrása a misztikus Szent Korona és nem a nép. Tekintettel arra, hogy reakció a Lánchídon lévő koronába is belekapaszkodik, azzal a kéréssel fordulok a T. Szerkesztőséghez, szíveskedjék megállapítani azt, hogy a címeren lévő korona akarva, vagy pedig akaratlanul került-e oda?"

A Lánchíd címereinek ügyében ezt követően tollat ragadott - a levél címzettje Rákosi Mátys volt - az a Gerő Ernő is, akinek a véleménye, függetlenül az általa épp betöltött pozíciótól, mindig döntő súllyal esett latba. Gerő három megoldás lehetőségét vetette fel. Vagy maradjon minden úgy, ahogy van, esetleg csak a koronákat szedjék le a címerek tetejéről, vagy pedig cseréljék ki a címereket is. Gerő utóbbi megoldást támogatta, mondván, hogy "máris számos tiltakozó levelet kapott proliktól."

Nem meglepő hát, hogy a minisztérium 1949. augusztus 5-én utasítást adott, hogy a koronás címereket azonnali hatállyal el kell távolítani és a helyükre az új népköztársasági címet kell elhelyezni: "A kormányzat határozott kívánsága, hogy a Lánchíd pilléreinél felső részén lévő régi koronás címereket, amelyek kőből vannak kifaragva, leszedjük. A leszedett címerek helyébe az új magyar címet kell tenni. Az új címer az új alkotmánytervezetben kerül pontos meghatározásra."

Már másnap, 6-án tárgyalásra került a javaslat, amelyen részt vettek többek között a Műemlékek Országos Bizottsága részéről dr. Gerevich Tibor, valamint Kiss Tibor, a Lánchíd esztétikusa (érthető volt a sietség, hiszen vérszenes közel volt az átadás tervezett időpontja). A jegyzőkönyvben feltüntették, hogy Kiss - nyilván eléggé helytelenül - mit sem törődve az ideológiával, "esztétikailag vizsgálja a kérdést és hangsúlyozza, hogy a pillér emlékek jellegének fenntartása miatt nagyon felelősségteljes tervezéssel lehet csak megoldásra jutni." Az új címer elhelyezésére több változatot dolgozott ki a Minisztérium, ezek közül a Művészeti Tanácsnak kellett kiválasztania a végleges megoldást. A Művészeti Tanács azt javasolta, hogy a híd boltívének oroszlános zárókövét mindenképp hagyják meg, függetlenül a címercserétől, mivel az "integráns részét képezi a boltívnek". Ezzel kapcsolatban nem kisebb személyiség, mint Kodály Zoltán ragadott tollat a Művészeti Tanács tagjai közül. Kodály az alábbiakkal érvelt: "Az oroszlánfő záróköve nem csupán díszítő elem, hanem a kapunyílás nyomatéka s ezt a gócot jelentőségtejesebb teszi, úgy, hogy architektural szerepe is van. Ez az oroszlánfő a megterhelés kifejezője. Nélküle a címer nyomaték nélkülülne és így erőtlenné hatna." Ezt a javaslatot el is fogadták és az új címer megmintázásával Pátzay Pál szobrászművészt bízták meg, aki a feladatot el is vállalta. A híd felújítása, amelynek tervét Sávoly Pál, Méhes György és Fáber Gusztáv készítette, s amelynek kivitelezését Széchy Károly és Palotás László irányította, zavartalanul folyt tovább, de, hogy az ideológiai és ehhez kapcsolódva a megnyitási ceremónia mennyire fontos eleme volt az újjáépítésnek, azt jól példázza, hogy 1949. november 12-én még mindig csak javasolt költségvetés létezett az átadás költségeivel kapcsolatban. Az akkori adatok szerint az erre szánt összeg 240 000 forintra rúgott, de ebben benne volt a dísztribünök felállításától az emléklapok elkészítéséig minden, sőt az is, hogy az újjáépítésben résztvevő fizikai munkásoknak ebédet adjanak a megnyitó alkalmából. A kapkodó és megkésett költségvetés ellenére azonban 1949. november 20-án minden gond nélkül sor került az ünnepélyes átadásra, a Lánchíd ismét büszkén ívelt át a Duna

fölött, pilléreire az új címerrel, amely azonban - elődjéhez hasonlóan - nem került el sorsát: a rendszerváltás után ismét a régi címer került vissza a főváros legrégibb hídjára.

Források

Szabad Nép értesítése

A 48-as LÁNCHÍD BIZOTTSÁG
FOTITKÁRA

Kedves Barátom!

Nagyon szépen kérek, hogy a szilveszterrel kapcsolatos előzetes riportokban szíveskedjél bevezetni egy-egy mondatban azt is, hogy a szórakozóhelyeken a Lánchíd javára minden számlára és minden jegyhez egy-egy forintot hozzászámolnak és a magánlakásokon megtartott szilveszteri multságának résztvevői is gyűjtenek az újesztendő első órájában egymás között a Lánchídiért.

Budapest, 1947. december 29-én.

A 48-as Lánchíd Bizottság főtitkára helyett:

/Gál György/
miniszteri biztos
a 48-as Lánchíd Bizottság titkára.

Horváth Márton úrnak,
felelős szerkesztő
Budapest
Szabad Nép Szerkesztősége

XIX-H-1-gg 36. doboz 5. (Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium, Közúti Főosztály, 1848 Tagú Lánchíd Bizottság iratai)

A Magyar Rádió értesítése

A Magyar Rádió Musorigazgatóságának
Schöpflin Aladár igazgató úrnak

Budapest

Gál György miniszteri biztos úr, a Közlekedésügyi Minisztérium sajtószolgálatának vezetője kéri, szíveskedjék a csatoltan megküldött közleményt a rádió musoradásának szünetében a reklámhírek között ez év december hó 31-én éjfélig a lehető leggyakrabban leadatni.

A Lánchíd Bizottság Főtitkársága szeretné, ha a szilveszteri akciójának eredménye lenne, s ennek az eredmények a növeléséhez a rádió a csatolt közlemény gyakori bemondásával nagyban hozzájárulna, miéртis Gál György miniszteri tanácsos úr kérését kérjük teljesíteni.

Budapest, 1947. évi december hó 29-én
A 48-as Lánchíd Bizottság titkára helyett:

/Fehér József/

XIX-H-1-gg 36. doboz 6. (Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium, Közúti Főosztály, 1848 Tagú Lánchíd Bizottság iratai)

Gál György levele Földi Istvánhoz

Kedves Földi Elvtárs!

A szilveszteri Lánchíd akció után, melynek gyönyörű eredményéért ezúton is köszönetet mondok Neked, elhatároztuk, hogy a revezionizmus "Nem, nem, soha!" plakettjeinek mintájára a demokrácia plakettjeiként a száz évvel ezelőtti Lánchíd-pénz alumíniumból készült alakját szegezzük ki az ajtókra. Ennek érdekében levélben fordultunk valamennyi város polgármesteréhez. Egymásután futnak be a jelentések, hogy melyik város hány ilyen plakettet igényel. A belügyminiszter úr hozzájárult ahhoz, hogy a terjesztésért 10%-ot átadhassunk a plakett 2 forintos árából. Ilyen levéllel fordultunk Szolnok városához is. Onnan legnagyobb meglepetésemre azt a választ kaptuk Veres József helyettes polgármester aláírásával, hogy miután a város a plakett árusítására megfelelő szervezettel nem bír, a plakett árusításában részt nem vehet.

Nekem nagyon rosszul esik, hogy a remek szilveszteri eredmények után éppen Szolnok városa maradjon ki ebből az akcióból. Ezért arra kérek, hogy ha módod van rá, segítsd hozzá a Lánchíd Bizottságot ennek a határozatnak megvalósításához.

Eltársi üdvözléssel:
Budapest, 1948. január 28-án

/Gál György/
miniszteri tanácsos
a Lánchíd Bizottság titkára

Földi István úrnak,
főispán
Szolnok

XIX-H-1-gg 36. doboz 40. (Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium, Közúti Főosztály, 1848 Tagú Lánchíd Bizottság iratai)

Egy felháborodott levél

Budapest, 1949. július 11.

T.
"SZABAD NÉP" szerkesztőségének
Budapest, József körút 5.

A napokban villamoson utaztam Budán a Duna-part mellett. A kocsiban két pántonkízüli férfi volt közelemben. Beszélgetésükből azt vettem ki, hogy mindketten ügyvédek.

Amikor a Lánchídhöz érkeztünk, mindkettő csodálkozva nézte, hogy a hídepítési munkálatok milyen előrehaladott állapotban vannak már. Ekkor az egyik férfi a következő megjegyzést tette:

- Nézd csak, az új Lánchídon a címer tetején rajta hagyták a Szent Koronát!

Mindkettőjük szeme felcsillant az örömtől és ezzel elárulták azt, hogy él bennük a régi múlt visszatérésének sugara. Ok még mindig abban bíznak, hogy minden jog és hatalom eredendő forrása a misztikus Szent Korona és nem a nép.

Tekintettel arra, hogy a reakció a Lánchídon lévő koronába is belekapaszkodik, azzal a kéréssel fordulok a T. Szerkesztőséghez, szíveskedjék megállapítani azt, hogy a címeren lévő korona akarva, vagy pedig akaratlanul került-e oda?

Véleményem szerint, ha a nyilas bitangok által felrobbantott híd többszáz mázsás vasalkatrészei a Dunába kerültek, vajon miért nem kerülhetett ez is ugyanarra a sorsra? Ha a felszabadulás után a magyar nép parlamentje törvényt hozott, hogy az új magyar címeren ne legyen rajta többé a korona, akkor véleményem szerint nem csak az iskolák, minisztériumok, közhivatalok falairól tűntessük el a koronát, hanem a száz éves Lánchídról is - még akkor is, ha úgy akarjuk újjáépíteni, mint amilyen Szechenyi István korában volt. A mostani hidat a magyar népi demokrácia építette újjá és nem egy gróf, tehát a hídon a címer fölött a koronának helye nincsen, mert mi, dolgozók nem ismerünk királyi koronákat a népi demokráciák országaiban.

Eltársi üdvözléssel:

név és cím anonizálva

U. i.: Azért írom, hogy pártonkívüliek, mert nem gondolom, hogy a mi pártunknak a felülvizsgálat után ilyen tagjai lehetnének.

XIX-H-1-gg 27. doboz 23/a. (Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium, Közüti Főosztály, Lánchíd újjáépítésének iratai)

Címertervek

Rákosi elvtársnak!

A Lánchíd november 20-i megnyitásával kapcsolatban felmerül egy kérdés, melynek bizonyos tekintetben politikai jellege van. Arról van szó, hogy a pillérek fent, mindkét pillér mind a két oldalán a koronás magyar címer van elhelyezve valamiféle babérágakkal övezve. Három címer a négy közül koronástól együtt megmaradt, míg a negyediknél a korona hiányzik. A kérdés az, hogy mit csináljunk.

Szerintem a következő lehetőségek jöhetnek számba:

1. Úgy hagyni az egészet, ahogyan van, figyelembevétel, hogy történelmi jellegű objektumról van szó, másrészt, hogy ahol hiányzik a korona, ott természetesen nem a mi feladatunk restaurálni.
2. A címereket mindenütt meghagyni, de a még meglévő három koronát leszedni. E megoldás ellen szól, szeirintem az, hogy ez felemás dolog, sem az újat, sem a régit nem fejezi ki s emellett a koronák leszedése elég nagy munka, mert ezek hatalmas kőalkotmányok.
3. Leszedni a címereket koronástól és babérlevelestől és felrakni helyettük a népköztársasági új címet. Ez volna talán a legmegfelelőbb, de ez a legnagyobb munka s bizonyos kispolgári elemeknél esetleg megütközést kelthet, amit persze ki lehet bírni.

Bebrics elvtárs azt mondja, hogy a korona fenthagyása miatt máris számos tiltakozó levelet kapott proliktól. Azt hiszem, hogy ha technikailag megoldható, a 3. Javaslatnál kellene kikötnünk.

1949. VIII. 4.

MOL-M-KS-276-65/41. őe. (Magyar Országos Levéltár, MDP iratok, Rákosi Titkárság)

Címerek eltávolítása

Bebrics Lajos közlekedésügyi miniszter úrnak,
Budapest

Miniszter
V. fő Híd osztály

A kormányzat határozott kívánsága, hogy a Lánchíd pillérjeinek felső részén lévő régi koronás címer fekete, amelyek kőből vannak kifaragva leszedjük. A leszedett címerek helyébe az új magyar címet kell tenni. Az új magyar címer az új alkotmánytervezetben kerül pontos meghatározásra. Az alkotmány tervezet már kész és tudtom szerint a közeljövőben kerül tárgyalásra, úgyhogy rövidesen az új címer a pontos formájában rendelkezésre fog állni. A kívánság az, hogy az új címer színesen kerüljön a pillérekre. Ez azt jelenti, hogy zománcosan kell előállítani. Ahogy én látom az új címereket legjobb volna fémből előállítani. A kőből való előállítás egyrészt drágább, de valószínűleg hosszabb időt is igényel. A végrehajtáshoz három és fél hónap áll rendelkezésre és úgy vélem ez elegendő. Legyen szíves e sorok vételétől kezdve azonnal a szükséges intézkedéseket megtenni. Ma délután folyamán szeretném ha lejöjné és tájékoztatna a véleményéről és az idő közben szerzett információkról, hogy a végrehajtásnál mily módszereket kellene alkalmazni.

Bp. 1949. aug. 5.

XIX-H-1-gg 27. doboz 17. (Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium, Közüti Főosztály, Lánchíd újjáépítésének iratai)

Feljegyzés a Lánchíd állami építésvezetőségénél 1949. augusztus 6-án tartott értekezletről

Jelen voltak:
Közlekedésügyi Miniszter úr
Ullrich Zoltán, Miklós Pál, Sávós Károly
Főváros részéről: Borsos József, Péczeli Béla
FOTI. Részéről: Sayer Róbert, Szimély Károly, Borsos László.
Műemlékek Országos Bizottságától: dr. Gerevich Tibor.
Kiss Tibor a Lánchíd esztétikusa.

Tárgy:
A mederpilléren elhelyezendő új címer és a Clark Ádám tér rendezése.

Eljárás:

A Miniszter úr távollétében Ullrich Zoltán ismerteti a kormány azon rendelkezését, hogy a mederpillérekén lévő régi kőből faragott címerek eltávolítandók és viszont a mederpillérekén az új magyar címer lehetőleg színes kivitelben helyezendő el.

Felkéri a jelenlévőket, hogy adják elő véleményüket a feladat megoldására vonatkozóan. Nevezetesen milyen anyagból lenne elkészítendő az új címer és hova lenne elhelyezendő.

Dr. Gerevich közli, hogy amennyiben az új címet kőből faragnánk ki, úgy azt tartósan színezni nem lehetne. Másrésztől fémből elkészítve azzal a veszéllyel járna, hogy a fém rozsdásodása vagy savas elváltozásai miatt az alatta lévő faragott köveket a lecsurgó lé elszennyezné. Ennél fogva színes kivitelre ő a kerámiát ajánlaná.

Kiss Tibor esztétikailag vizsgálja a kérdést és hangsúlyozza, hogy a pillér muemlék jellegének fenntartása miatt nagyon felelősségteljes tervezéssel lehet csak megoldásra jutni. Nevezetesen a kapuzat stílusa megkívánja a zárókő megtartását. Viszont miután az új címer jellegét a kör alakú koszorúdísz adja, azt a zárókő párkányára helyezni nem lehet, hanem csak szabadon lebegő helyzetben szabad csak elhelyezni. A tervezésnek tehát figyelemmel arra, hogy a stílus és monumentalitás ne szenvedjen, az a feladata hogy az új formát a kapuzattal szervesen összekomponálja. Ezért ajánlja, hogy minden lehetséges változtatban elhelyezést ne csak megtervezzék, hanem modellkísérletekkel vagy eredeti nagyságú modellekkel magán a pilléren tanulmányozzák. /Fátáblák, papírmassék./

Időközben Miniszter úr megérkezett és Kiss Tibor fentieket vele is ismertette.

Dr. Gerevich újra javasolt a színes kerámia kivitel négyzetkeretbe foglalva.

Ezek után a bizottság a következőkben állapodott meg:

A végleges megoldásba egy a kérdéssel foglalkozó szakköri bizottságon kívül a Művészeti Tanácsot is Kiss Tibor be fogja vonni. A tervezést Kiss Tibor haladéktalanul megindítja és vele egyidejűleg a hídosztály kétszer 2 méteres nagyságban kivitelre kerülő címer elkészítésének és költségének kérdését az összes változatokban u.m. kerámia kivitel, bronz öntvény, zománczott vasöntvény haladéktalanul tanulmányozni fogja.

Mind a négy meglévő címer helyére új címer fog kerülni.

Ezek után Ullrich megemlítette Miniszter úrnak, hogy a gyártás alatt álló új lámpák alsó csonkagúla alakú oldallapjain is a régi Kossuth-címer szerepel. Tekintettel arra, hogy a lámpák ezen öntvényrészeinek legnagyobb mennyisége már készen van és annak újbóli elkészítése a lámpák gyártásában olyan fennakadást jelenthetne, hogy azok a határidőre nem készülnének el, Miniszter úr hozzájárult ahhoz, hogy a gyártás ilyen kivitelben tovább folytatható.

Végül a Főváros képviselői ismertették a Clark Ádám tér rendezésénél fennálló hitelproblémákat. Nevezetesen a Tervhivatal a kiosk építéséhez még ez ideig nem járult hozzá. Miniszter úr az ügyről sürgős feljegyzést kért és annak alapján a Tervhivatallal közvetlenül fog tárgyalni.

K.m.f.

Ullrich Zoltán

Sávós Károly

XIX-H-1-gg 27. doboz 20. (Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium, Közúti Főosztály, Lánchíd újjáépítésének iratai)

Kodály Zoltán levele

Magyar Művészeti Tanács
Budapest
V., Szt. István-tér 15.
Telefon: 127-797, 127-928.
Budapest, 1949. augusztus 19.
816/1949.
Éptőművészeti szaktanács.
Előadó: Dr. Vidor Miklós

Miniszter Úr!

A Művészeti Tanács behatóan foglalkozott az új állami címernek a Lánchíd kapuján való elhelyezésével. A számbajöhető szempontok figyelembevételével Tanácsunk f. hó 18-án hozott határozata értelmében tisztelettel értesitem Miniszter Urat a következőkről:

A Művészeti Tanács helyesli azt a tervet, hogy az elkészítendő új címer kőből készüljön. Fontosnak tartjuk azonban fölhívni Miniszter úr figyelmét arra, hogy az oroszlánfőt ábrázoló zárókő megsemmisítését Tanácsunk nem tartaná helyesnek. Ez az oroszlánfős zárókő zárókő nem csupán díszítő elem, hanem a kapunyílás nyomatéka s ezt a gócot jelentőségteljesé teszi, úgy hogy architekturai szerepe is van. Ez az oroszlánfő a megterhelés kifejezője. Nélküle a címer alatti boltív nyomaték nélkülülnék és így erőtlenné hatna. Az új címernek ez oroszlánfős zárókő fölött történő elhelyezése a gyakorlatban mutatkozó statika elvek szerint történhetik, lehetőleg a címernek a zárókőre való ráültetésével.

Tisztelettel

/Kodály Zoltán/
elnök

XIX-H-1-gg 27. doboz 16. (Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium, Közúti Főosztály, Lánchíd újjáépítésének iratai)

Címkek:

[48-as Lánchíd Bizottság](#) ^[2]

[Lánchíd](#) ^[3]

[Kodály Zoltán](#) ^[4]

[Szabad Nép](#) ^[5]

[Magyar Rádió](#) ^[6]

[Művészeti Tanács](#) ^[7]

Kiadás: 1. évfolyam (2001) 3. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/politika/a_mostani_hidat_a_magyar_nepi_demokracia_epitette_ujja_es_nem_egy_grof..html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/politika/a_mostani_hidat_a_magyar_nepi_demokracia_epitette_ujja_es_nem_egy_grof..html

[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/48-lanchid-bizottsag>

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/lanchid>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/kodaly-zoltan>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/szabad-nep>

[6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/magyar-radio>

[7] <https://www.archivnet.hu/cimkek/muveszeti-tanacs>